

Behandeling

Een ontwenningprogramma bestaat uit verschillende stappen.

Crisiskamer

Na de opname komt de nieuwe bewoner terecht in de Crisiskamer waar de lichamelijke ontwenning plaatsvindt. De hulpverleners zorgen ervoor dat de verslaafde minimale last ervaart en geven medicijnen als dat nodig is. Na een medische en psychologische evaluatie kan de persoon kennismaken met de groep en dan begint het programma.

De eerste stap

De eerste stap gaat over de keuze om te ontwennen en over het functioneren in een groep. Mensen hebben het vaak moeilijk met het gebrek aan vrijheid, de regels en de structuur waarbij ze zich moeten neerleggen. Soms is er ook weinig vertrouwen naar de staf of naar andere bewoners. Het is de bedoeling dat er een warm en veilig klimaat ontstaat.

Veiligheid kan er pas zijn als er een cleane omgeving gecreëerd wordt. Hierop ligt veel nadruk in het ontwenningprogramma. De begeleiding kijkt na of mensen geen drugs binnenbrengen en doet regelmatig urinecontroles.

Ontwenning leidt tot het herstel van heel wat functies, onder andere van het emotionele leven. Het is erg nuttig om deze directe veranderingen te observeren en er feedback op te geven.

De tweede stap

In de tweede stap staat het groepsleven centraal. In de groep kan niemand zich zomaar terugtrekken of verschuilen voor de ander. De bewoner leeft en werkt samen met andere mensen die ook net clean zijn. Van de bewoners wordt verwacht dat ze verantwoordelijkheid nemen voor zichzelf én voor de anderen. Hoewel je er vanuit zou gaan dat (jong)volwassenen dit zonder problemen kunnen, is dat meestal geen sinecure.

Vaak is er sprake geweest van een tekort aan zelfzorg, een gebrek aan gezonde voeding of een gezonde levensstijl, het naast zich neerleggen van verantwoordelijkheden zoals werk of school. In groep moeten mensen leren communiceren, duidelijke afspraken maken, taken verdelen, opkomen voor zichzelf, hulp vragen én geven, de eigen grenzen bewaken en nog veel meer.

Een heel belangrijk moment in de tweede stap komt er na ongeveer drie weken opname, bij de bespreking van de 'halfwegopdracht'. Op dat moment beoordelen de bewoners zichzelf en worden ze door de andere bewoners en door de staf op drie terreinen beoordeeld: hun gedrag, hun zelfbeleving en de sociale interactie. Dit kunnen lovende woorden zijn die iemands inzet benadrukken, maar ook confronterende vaststellingen over manipulatief gedrag of asociale interacties. De houding van de hulpverleners is er een van 'kwade betrokkenheid'. De staf let erop dat mensen op een veilige en eerlijke manier beoordeeld worden.

Na de halfwegopdracht staan de bewoners in individuele gesprekken stil bij de keuze die ze willen maken na dit programma. De staf formuleert hierbij ook een advies.

De derde stap

In de derde stap staan we stil bij de oriëntatie van de bewoner. Er wordt extra tijd besteed aan nadenken, wikken en wegen en uiteindelijk een keuze maken over wat er zal volgen na het ontwenningprogramma.

De groep

Het ontwenningprogramma is een groepsprogramma. De bewoners brengen al hun tijd door in groep. Maximaal twaalf personen leven, werken en sporten zeven dagen per week samen en gaan samen naar therapie. Als er conflicten zijn, is het de bedoeling dat mensen elkaar confronteren met gedrag dat niet gepast is. Onder toezicht van de staf worden confrontaties op een veilige manier gebracht en conflicten uitgepraat. Agressie is hierbij uit den boze.

De familie

Men wil tijdens een opname ook rekening houden met 'de omgeving'. Ontwennen doen mensen voor zichzelf, maar misschien ook voor iemand anders zoals ouders, partner of kind.

Men vindt het dan ook belangrijk dat de bewoners stilstaan bij de relaties die ze hebben met deze belangrijke anderen. Deze mensen hebben immers meegeleefd met de bewoner tijdens het gebruik. Men verwacht dat mensen van deze gelegenheid gebruik maken om een stap te zetten om weer iets op te bouwen. De bewoners kunnen driemaal per week telefoneren met partner of familie. Er kan per week één bezoek plaatsvinden, een tweede bezoek is

mogelijk als het gaat over een of meerdere kinderen.

Vrije keuze

Tenslotte is een opname nooit verplicht. Als het écht niet meer gaat, kunnen mensen altijd vertrekken, ook als justitie de behandeling heeft geëist. Een vertrek gebeurt wél volgens een bepaald stappenplan, zodat mensen zich nog kunnen bedenken.

Resultaten

Een opname in het ontweningsprogramma biedt op zich geen garanties naar een definitief clean leven. Dit zien we eerder als een langdurig proces van vallen en opstaan.

Gemiddeld duurt een verblijf 3 weken, terwijl een volledig programma minimaal 6 weken in beslag neemt. Ongeveer een derde van de mensen maakt het programma af. Meer dan 40 procent haakt af in de eerste twee weken.

Een heropname is steeds mogelijk en in sommige situaties noodzakelijk. We merken dat heel wat mensen verschillende opnames nodig hebben om het patroon te doorbreken. Verandering vraagt dus tijd, maar de situatie is nooit hopeloos.

Het ontweningscentrum

Geschreven door Gunter De Kinder

Gunter De Kinder